ДИЗАЙН

УДК 72.01

Цитування:
Демессіе М. К. Актуальні напрямки у формуванні сучасного образу архітектури інтер'єрів. *Мистецтвознавчі записки* : зб. наук. пр. 2022. Вип. 41. С. 3–7.

Demessie M. (2022). Current trends in the formation of the modern image of interior architecture. Mystetstvoznavchi zapysky: zb. nauk. pr., 41, 3–7 [in Ukrainian].

Демессіе Мекуріа Келкай,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри дизайну
Черкаського державного
технологічного університету
https://orcid.org/0000-0002-5015-4820
demessiemk@gmail.com

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО ОБРАЗУ АРХІТЕКТУРИ ІНТЕР'ЄРІВ

Мета дослідження. Виявити актуальні і перспективні напрямки у формуванні дизайну сучасного інтер'єру в суспільстві, що розвивається. **Методологія дослідження.** При дослідженні актуальних та перспективних напрямів у формуванні сучасного інтер'єру застосовані загальнонаукові методи дослідження, зокрема, аналіз літературних даних, наукових статей, нормативних документів та дизайн-проєктів на тему дослідження та систематизації, а також узагальнення отриманих результатів у ході вивчення теми. Основним методологічним підходом у ході дослідження був аналіз головних принципів формування сучасного інтер'єру та визначення актуальних тенденцій та перспективних напрямів розвитку сучасного інтер'єру. **Наукова новизна.** Виявленні актуальні напрямки художньо-просторової організації сучасних інтер'єрів, що характеризують гібридні стильові напрями (комбінація стилів – сучасного, класичного та етнічного), а саме: мінімум декору та лише найнеобхідніші предмети, акцент на функціональність, Home office (домашній міні-офіс), зонування, а не поділ приміщень, впровадження системи «розумний дім», використання 3D-панелі із природних матеріалів, додавання природних компонентів (живих рослин) в інтер’єр, популяризація філософії мінімалізму. **Висновки.** На основі аналізу нормативних документів, літературних джерел та проєктних рішень встановлено, що актуальні напрями у формуванні дизайну інтер'єру орієнтовані на забезпечення максимально комфортного та практичного середовища. Його елементи повинні забезпечувати зручність та комфорт для повсякденної життєдіяльності людини у приміщеннях. При цьому важливими є такі аспекти, як екологічність, гармонійність, функціональність та індивідуальність. У нинішньому суспільстві цінується раціональність, тобто високофункціональний інтер'єр, який часто не має зайвих елементів. Сучасний інтер'єрний дизайн характеризується максимальним насиченням внутрішнього архітектурного простору технічними пристроями, спеціальним обладнанням та наближенням до природи, включенням до інтер'єру природних компонентів. Домінуючими напрямками в дизайні сучасних інтер'єрів вважаються стильові напрями, в яких гармонізація внутрішнього архітектурного середовища відбувається за рахунок злиття в єдину композиційну цілісність предметів наповнення та декору. При цьому ідеї та тренди для дизайну інтер'єрів переходять з одного року в інший, зазнаючи деяких змін, нині дизайн інтер'єрів базується на принципах функціональності та стриманості з використанням нових та гібридних трендів.

Ключові слова: сучасний інтер'єр; внутрішній архітектурний простір, принципи формування інтер'єру; тенденції у дизайні.

Mekuria Demessie, *candidate of technical sciences, associate professor, associate professor of the department of Design, Cherkasy State Technological University*

Current trends in the formation of the modern image of interior architecture

The purpose of the article. The purpose of the study is to identify current and perspective directions in the formation of modern interior design in a rapidly changing trend in a developing society. **Research methodology.** In the study of current and perspective directions in the formation of modern interiors was applied general scientific research methods, in particular, analysis of literature data, scientific articles, normative documents and design projects on the topic of research and systematization, as well as generalization the results obtained during the study of this topic. The main methodological approach during the study was the analysis of the main principles of formation of a modern interior and identification of current trends and perspective directions of development of modern interior. **Scientific novelty.** Identifying current directions of artistic and spacious organization of modern interiors, characterizing hybrid

© Демессіе М. К., 2022

styles (combination of styles - modern, classic and ethnic), namely, a minimum of decor and only the most necessary items, emphasis on functionality, Home office (home mini-office) , zoning, not division of premises, introduction of the "smart home" system, use of 3D-panels made of natural materials, adding natural components (living plants) to the interior, popularization of the philosophy of minimalism. **Conclusions.** Based on the analysis of normative documents, literature sources and design solutions are established, that the current directions in the formation of interior design are focused on the providing of the most comfortable and practical environment. Its elements must provide convenience and comfort for everyday human life in the premises. In doing so, important aspects are such as ecological compatibility of the premises, harmoniousness, functionality and individuality in today's society, rationality is valued, that is a highly functional interior, which often has no extra elements. Modern interior design is characterized by maximum fullness of the interior architectural space with technical devices, special equipment and approach to nature, the inclusion of natural components in the interior. The dominant directions in the design of modern interiors are considered stylistic trends in which the harmonization of the interior architectural environment is happening due to the merging into a single compositional integrity of the objects of filling and decor. At the same time, ideas and trends for interior design are flowing from one year to another, undergoing some changes, now interior design is based on the principles of functionality and restraint with the use of new and hybrid trends.

Key words: modern interior; internal architectural space, principles of interior design; design trends.

Актуальність теми дослідження. Мистецтво створення інтер'єру – це творчий процес перетворення будь-якого за площею та конфігурацією внутрішнього архітектурного простору на простір, що має затишний, неповторний, ексклюзивний зовнішній вигляд, що відображає характер та індивідуальний стиль кожного житла.

Протягом усієї історії людства формування та організація внутрішнього архітектурного простору постійно змінювалися. Залежно від культурних традицій, звичаїв, релігійних вірувань, а також зміни моральних норм, уявлень про зручність, красу та стиль формування внутрішнього простору удосконалилося.

Кожен етап розвитку суспільства характеризується певними закономірностями організації внутрішнього архітектурного простору та синтезом мистецтв у цьому просторі.

Історія розвитку людського суспільства показує, що людина постійно прагне комфорту та краси, створюючи навколо себе матеріальний і духовний світ у внутрішньому просторі будівлі у формах, прийнятних для себе.

У теорії архітектурної композиції образ внутрішніх приміщень будівлі називається словом французького походження – інтер'єр. Інтер'єр (фр. Intérieur, лат. interior) – це архітектурний та художньо оформлений дизайнером, внутрішній архітектурний простір будівлі, закінчена модель буття, що забезпечує людині естетичне сприйняття та сприятливі умови життєдіяльності, де організація процесів та об'ємно просторове рішення визначається його функціональним призначенням. Деталі організації внутрішнього простору (інтер'єру) викладаються у вигляді дизайн-проєкту інтер'єру [1].

Основна мета дизайну інтер'єру полягає у створенні умов для зручного та максимально комфортного перебування людини у високоякісному, естетично виразному предметно-просторовому середовищі, що оточує його у повсякденності.

Таким чином, дизайн інтер’єрів дуже динамічний та постійно зазнає трансформацій, і в зв'язку з цим виникає необхідність виділення актуальних напрямків у формуванні сучасного образу архітектури інтер'єрів.

Аналіз досліджень і публікацій. Теоретики дизайну мають різні точки зору з питання напряму розвитку дизайну інтер'єру, але всі вони сходяться в одному, що дизайн інтер'єру – це цілісне культурне предметно-просторове місце існування людини, художньо-проєктними джерелами якого є природний та духовний початок.

Серед зарубіжних архітекторів-дизайнерів особливий внесок у розвиток та зміцнення позицій дизайну у формуванні комфортного інтер'єрного простору як повсякденного довкілля внесли: Фріда Рамстедт [1], Майкл Грейвс [2], Френк Гері [3], Карім Рашид [4], Фабіо Нов [5], Аксель Верводт [6], Алвар Аалто [7] та інші. У цих роботах дизайн сприймається як проєктна методологія сучасності і здійснюється вихід на новий інтегральний метод проєктування – архітектурно-дизайнерський.

В Україні розробка загальної теорії дизайну у практиці дизайн-проєктування, що включає виведення методології та засобів аналізу дизайну як системи, представлена у роботах М. Яковлєва, В. Сидоренка, О. Пучкова, О. Сіткарьова [8], В. Даниленка [9], О. Бойчука [10], О. Олійника, Д. Штіка [11] та ін. Аналіз робіт вищевказаних авторів показує, що формування сучасного інтер'єру в контексті практики дизайну, що стрімко

розвивається, який стає універсальним засобом комунікації людини з навколишньою реальністю, нині продовжує своє формування.

Виклад основного матеріалу. Фахівці виділяють інтер'єри «предметні» та «архітектурні». Перші набагато ближче до поняття «середовище», оскільки особлива роль приділяється предметному наповненню середового об'єкта. У «архітектурному» інтер'єрі панує структура та типологія архітектурних просторів [2]. Предметне наповнення інтер'єрного середовища, як правило, створює емоційний клімат та допомагає виявити стилістику та образний зміст об'єкта. Таким чином, роботи архітектурного профілю, що відносяться до інтер'єру, в основному аналізують просторові параметри інтер'єру у його відношенні до екстер'єру, а робота дизайнерського характеру повинна вирішувати завдання формування художнього образу та предметного насичення внутрішнього простору будівель. Водночас при формуванні дизайн-проєкту інтер'єру основними завданнями дизайнера є:

систематизація побажань та вимог замовника;

вибір найбільш оптимального варіанту використання внутрішнього архітектурного простору;

впровадження новітніх технологій у галузі дизайну інтер'єру;

вирішення функціональних завдань інтер'єру;

втілення прогресивних творчих ідей та задумів;

досягнення естетичного та психологічного комфорту в інтер'єрах;

вибір найбільш відповідного стилістичного напрямку для формування ідеального середовища в інтер'єрах;

перевірка наявності на ринку товарів усіх необхідних елементів майбутнього інтер'єру.

Актуальні напрями формування внутрішнього архітектурного простору називають сучасним дизайном інтер'єру. У спільній інтерпретації в сучасному дизайні інтер'єру панують комфорт, поліфункціональність, гармонія, декор і практичність.

Комфорт (англ. comfort) – це стан навколишнього середовища, при якому людина відчуває затишок, сукупність побутових зручностей для роботи та відпочинку.

Поліфункціональність (polyfunctionality) – набір можливостей (функцій), який надає предметне наповнення інтер'єру, чи то меблі або техніка для потреб людини.

Гармонія та єдність простору (англ. harmony and unity of space) – цілісність, узгодженість, закономірна пов'язаність всіх частин та елементів форми – якості, що викликають чуттєві, естетично позитивні реакції.

Декор та колірна гама (англ. Decor and color scheme) – матеріали оздоблення інтер'єру повинні сприяти створенню комфортного мікроклімату та відповідати темпераменту людини.

Практичність та простота (англ. practicality and simplicity) – базові елементи інтер'єру повинні відображати принципи помірності, функціональності та актуальності на багато років.

При реалізації головних принципів формування сучасного інтер'єру насамперед відбувається аналіз ситуації та враховується: архітектурна схема простору; функціональне призначення приміщень, персональні уподобання та побажання замовника; вимоги до цього об'єкта, відповідно до нормативної документації.

У принципах формування дизайну інтер'єру лежить синтез прагматичних та художніх ідей та рішень, спрямованих на покращення та створення сприятливих комфортних умов для життєдіяльності людини. Для реалізації фундаментальних основ дизайну інтер'єру потрібна ретельна робота та оригінальне рішення над кожним складовим елементом інтер'єру.

Внутрішній простір будівлі або окремого приміщення з елементами навколишнього оточення складається з трьох основних складових:

будівельна оболонка – до неї відносяться основні площини внутрішнього простору, такі як підлога, стеля, стіни та її оформлення,

предметне наповнення – включає наявність необхідного обладнання, меблів, декору та аксесуарів.

функціональні процеси – формують предметно-просторову та емоційно-психологічну атмосферу та почуття у людини [8].

Дизайнерська ідея оформлення основних складових елементів інтер'єру – будівельна оболонка, предметне наповнення, формування межі предметно-просторової та емоційно-психологічної атмосфери, залежність від інноваційних процесів, що відбуваються, та актуальних модних трендів у суспільстві.

Інтер'єр відображає побутові деталі, подробиці того чи іншого етапу розвитку суспільства.

Мода (fashion) в суспільстві змінюється час від часу і досить складно прогнозувати тенденції формування інтер'єру в період на десятиліття. Сучасна мода дуже пластична та різноманітна. Проте, аналізуючи актуальні напрями та сучасні тенденції у дизайні інтер'єру, можна прогнозувати деякий розвиток та напрямки у цій сфері у майбутньому.

Отже, до основних тенденцій дизайну інтер'єру майбутнього, як і сучасного можна віднести:

Оптимальність планувального рішення – створення простих та логічних моделей оптимального облаштування внутрішнього архітектурного простору, що враховують сучасні вимоги та відповідають усім побажанням та потребам людини – дизайн-проєкт.

Гармонійність простору – вільний простір, де немає нічого зайвого в інтер'єрі.

Функціональність інтер'єру – у кожного предмета у функціональному інтер'єрі має бути своє призначення.

Світле оздоблення – використання світлої обробки для додаткового відчуття вільного простору та розширення межі приміщень.

Обґрунтований сценарій освітлення – створення в інтер'єрах комфортної та функціональної системи освітлення.

Система «Розумний дім» (англ. smart house) – система домашніх пристроїв, здатних виконувати дії та вирішувати певні повсякденні завдання без участі людини, які надають можливість дистанційного керування тим, що відбувається в будинку.

Зелень та рослини в інтер'єрі – декоративні рослини насичують внутрішній простір киснем, піднімають людині настрій, привносять відчуття гармонії та природи.

Екологічність предметного наповнення та декору інтер'єру – найкращими для декоративного оформлення вважаються натуральні матеріали, які служать довго та безпечні для здоров'я та навколишнього середовища.

Персоналізація – це тренд індивідуалізації, тобто принцип створення сучасного інтер'єру для кожного, який відбиває смак певних господарів. Такий підхід допомагає створювати унікальний характер інтер'єру, наголосити на його неповторній атмосфері.

Еклектика (змішування стилів) – гармонійне змішування стилів, підпорядковане спільній ідеї при оформленні інтер'єрів.

Простота та мінімалізм у декорі та оздобленні – передбачає гармонійне оздоблення у поєднанні з мінімальною кількістю предметів декору та меблів, характеризується лаконічністю декоративних елементів. Крім того, на тенденції розвитку дизайну інтер'єру впливатимуть карантинні обмеження, спричинені пандемією, що спостерігається у світі. В останні роки мода в галузі дизайну інтер'єру почала розвиватися під впливом соціальних факторів. По-перше, у зв'язку з карантинними обмеженнями люди стали більше часу проводити вдома, тому зросла більша увага до комфорту та естетичної привабливості житла. По-друге, дедалі актуальнішими стають ідеї еко-дизайну та економного споживання ресурсів – використання системи «розумний будинок». По-третє, за умов карантинного обмеження людям доводиться працювати дистанційно вдома, у зв'язку з цим, актуальними стають ідеї створення вдома робочої зони (облаштування у домашньому просторі міні-офісу). При цьому робоча зона має бути максимально облаштованою під офісні завдання та водночас по-домашньому затишною. В умовах відеоконференцій також велике значення набуває фон робочої зони. Щоб надати фону робочої зони в інтер'єрах респектабельності, дизайнери використовують ефектний декор.

Наукова новизна. Виявленні актуальні напрямки художньо-просторової організації сучасних інтер'єрів, що характеризують гібридні стильові напрями (комбінація стилів – сучасного, класичного та етнічного), а саме, мінімум декору та лише найнеобхідніші предмети, акцент на функціональність, Home office (домашній мини-офіс), зонування, а не поділ приміщень, впровадження системи «розумний дім», використання 3D-панелі із природних матеріалів, додавання природних компонентів (живих рослин) в інтер’єр, популяризація філософії мінімалізму.

Висновки. На основі аналізу нормативних документів, літературних джерел та проєктних рішень встановлено, що актуальні напрями у формуванні дизайну інтер'єру орієнтовані на забезпечення максимально комфортного та практичного середовища. Його елементи повинні забезпечувати зручність та комфорт для повсякденної життєдіяльності людини у приміщеннях. При цьому важливими є такі аспекти, як екологічність, гармонійність, функціональність та індивідуальність. У

нинішньому суспільстві цінується раціональність, тобто високо функціональний інтер'єр, який часто не має зайвих елементів. Сучасний інтер'єрний дизайн характеризується максимальним насиченням внутрішнього архітектурного простору технічними пристроями, спеціальним обладнанням та наближенням до природи, включенням до інтер'єру природних компонентів. Домінуючими напрямками в дизайні сучасних інтер'єрів вважаються стильові напрями, в яких гармонізація внутрішнього архітектурного середовища відбувається за рахунок злиття в єдину композиційну цілісність предметів наповнення та декору. При цьому ідеї та тренди для дизайну інтер'єрів перетікають з одного року в інший, зазнаючи деяких змін, в даний час дизайн інтер'єрів базується на принципах функціональності та стриманості з використанням нових та гібридних трендів.

Література

1. Ramstedt F. The Interior Design Handbook: Furnish, Decorate, and Style Your Space. Publisher: Clarkson Potter, Sweden. 2020. 240p.
2. Graves M. Buildings and Projects 1995-2003. Publisher: Rizzoli Illustrated edition, New York. Paperback – January 17, 2004. 352p.
3. Gehry F. Designs. Publisher: Brightcitybooks, Las Vegas. Paperback – January 1, 2006. 86p.
4. Rashid K. International Design Yearbook 18. Publisher: Abbeville Press; Illustrated edition, New York – May 1, 2003. 224p.
5. Novembre F. Architecture Design. Publisher: Skira Editore, Milan – 1st edition August 11, 2008. 232p.
6. Vervoordt A. Portraits of Interiors. Publisher: Flammarion, Paris – October 2019. 320p.
7. Aalto A. Apartments. Publisher: Rakennustieto Publishing, Helsinki. Paperback – December 1, 2004. 160p.
8. Яковлєва М. І. Нариси з історії українського дизайну XX століття: Зб. статей / Ін-т проблем сучасного мистецтва НАМ України ; За заг. ред. М. І. Яковлєва; Редкол. : В. Д. Сидоренко (голова), А. О. Пучков, О. В. Сіткарьова та ін. Київ: Фенікс, 2012. 256 с.: іл.
9. Даниленко В.Я. Дизайнерська освіта України: перехід у нову якість. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2017. № 3. С. 4–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2017_3_3. (дата звернення: березень 2022).
10. Бойчук О. В. Чинник системності в інноваційному дизайні. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2019. №1. С. 5–11.
11. Олійник О. П. Сучасний стан дизайну інтер’єрів та відкритих просторів музейних комплексів / О. П. Олійник, Д. О. Штика. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2013. № 1. С. 43–47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2013_1_13. (дата звернення: березень 2022).

References

1. Ramstedt F. (2020). The Interior Design Handbook: Furnish, Decorate, and Style Your Space. Publisher: Clarkson Potter, Sweden [in English].
2. Graves M. (2004). Buildings and Projects 1995-2003. Publisher: Rizzoli Illustrated edition, New York [in English].
3. Gehry F. (2006). Designs. Publisher: Brightcitybooks, Las Vegas [in English].
4. Rashid K. (2003). International Design Yearbook 18. Publisher: Abbeville Press; Illustrated edition, New York [in English].
5. Novembre F. (2008). Architecture Design. Publisher: Skira Editore, Milan [in English].
6. Vervoordt A. (2019). Portraits of Interiors. Publisher: Flammarion, Paris [in English].
7. Aalto A. (2004). Apartments. Publisher: Rakennustieto Publishing, Helsinki. [in English].
8. Yakovleva, M. I. (2012). Essays on the history of Ukrainian design of the twentieth century. Kyiv : Phoenix [in Ukrainian].
9. Danilenko, V. Ya. (2017). Design education of Ukraine: transition to a new quality. *Bulletin of the Kharkiv State Academy of Design and Arts*, 3, 4-10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2017_3_3. [in Ukrainian].
10. Boichuk, O. V. (2019). The factor of systematicity in innovative design. *Bulletin of the Kharkiv State Academy of Design and Arts*, 1, 5-11. [in Ukrainian]
11. Oliynyk, O.P. (2013). Modern state of interior design and open spaces of museum complexes. Bulletin of the Kharkiv State Academy of Design and Arts, 1, 43-47.URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/had_2013_1_13. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 12.04.2022
Отримано після доопрацювання 20.04.2022
Прийнято до друку 10.06.2022